Äitiyden selvittäminen ja oikeusgeneettiset vanhemmuustutkimukset

HE laiksi vanhemmuuslain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi (HE 33/2023 vp)

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Keskeiset ehdotukset

1. Synnyttäneen äidin äitiyden selvittäminen ja vahvistaminen tilanteessa, jossa äitiydestä ei ole saatavilla asiakirjanäyttöä tai sen luotettavuudesta ei saada riittävää selvitystä
2. Oikeusgeneettisestä isyystutkimuksesta annetun lain soveltamisalaa laajennetaan kattamaan myös synnyttäneen äidin selvittäminen -> laki oikeusgeneettisestä *vanhemmuus*tutkimuksesta
3. Näytteen ottaminen oikeusgeneettistä vanhemmuustutkimusta varten perustuisi edelleen suostumukseen, pl. näyte lapsesta, synnyttäneestä äidistä ja toisesta otaksutusta vanhemmasta tuomioistuimen määräyksellä
4. Aiempien tutkimustulosten ja aiemmin otettujen kudosnäytteiden hyödyntämistä helpotetaan
5. Tuomioistuimelle annetaan oikeus määrätä oikeusgeneettinen vanhemmuustutkimus tehtäväksi viimesijaisesti haudatusta vainajasta

Vaikutusarviointi

- Keskeiset vaikutukset kohdistuvat lapsiin
  - Lapsen oikeus tuntea alkuperänsä
  - Suojataan lapsen etua ja yhdenvertaisuutta eri perherakenteissa
- Vaikutukset kohdistuvat erityisesti maahanmuuttaja- ja pakolaislapsiin sekä heidän perheisiinsä yhdenvertaisuutta edistävästi
- Vaikutukset viranomaisiin
  - DVV: järjestelmämuutoksia sekä uusien hallintopäätösten valmistelu
  - THL: asiakirjojen uudistaminen sekä DNA-tutkimusten maltillinen kasvu
  - Lastenvalvojien toimivalta laajennetaan koskemaan myös synnyttäneen äidin selvittämistä
- Voimaantulo 1.1.2025

Kiitos!

eat Mari Kaipomäki
Yksityisoikeus- ja oikeudenhoito-osasto
Siviilioikeusyksikkö
Puh. 050 466 5868
S-posti: mari.kaipomaki(at)gov.fi

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET